

Приборкання норовливого: як НАБУ може опинитися на гачку у влади

Читати на соціальних

Додати на бачок

Додати в Google

Приборкання норовливого: як НАБУ може опинитися на гачку у влади

Незважаючи на те, що конфлікт влади і НАБУ навколо призначення аудитора бюро відбудеться в дальній ширлоді, спроби приручити нееконтрольований орган не припиняться. На сьогодні у влади є кілька кейсів, які можуть не тільки завдати суттєвої шкоди антикорупційному бюро, але й поставити питання про легітимність його роботи. Крім того, і саме бюро створює приводи для власних проблем.

Чому влада стала розслідувати справу про так звану незаконну прослушку від НАБУ, як антикорупційне бюро прогнало два суди щодо законності обрання своєї громадської ради і чим це загрожує детективам, чому минулого тижня адвокат заявив про застосування до неї сили детективом НАБУ і чому в бюро не все добре з резонансними справами, розбирався INSIDER.

"Почую кожного", або приручити Улаву

20 вересня генпрокурор Юрій Луценко звинуватив Національне антикорупційне бюро в тому, що воно незаконно прослуховувало понад 140 держслужбовців. За словами Луценка, прокуратура має юридичні докази незаконних прослуховувань.

"У мене є юридичні докази того, що НАБУ, отримавши дозвіл на прослуховування 18 осіб, здійснювало прослуховування більше 140. Це люди з охорони президента України та інші посадовці з різних гілок влади", - сказав Луценко.

Генпрокурор також додав, що перших результатів по цій справі очікують за кілька місяців. НАБУ тут же звинувачення спростувало, але заявами справа не закінчиться. Як відомо, в розпал скандалу по бурштиновій справі про це прослуховування вже згадував депутат "Народного фронту" Максим Поляков. Він же тоді заявив, що НАБУ прослуховує охорону президента і коханок політиків.

Після цього керівник НАБУ Артем Ситник в інтерв'ю INSIDER заявив, що краще щоб подібні заяви депутата коментував психіатр. Втім хоч сам він матеріалів справи і не бачив, існування провадження керівник НАБУ визнав.

Насправді в ГПУ цю справу розслідують з січня 2017. Активно про цей факт депутат НР почали говорити після затримання Миколи Мартиненка детективами НАБУ в офісі партії.

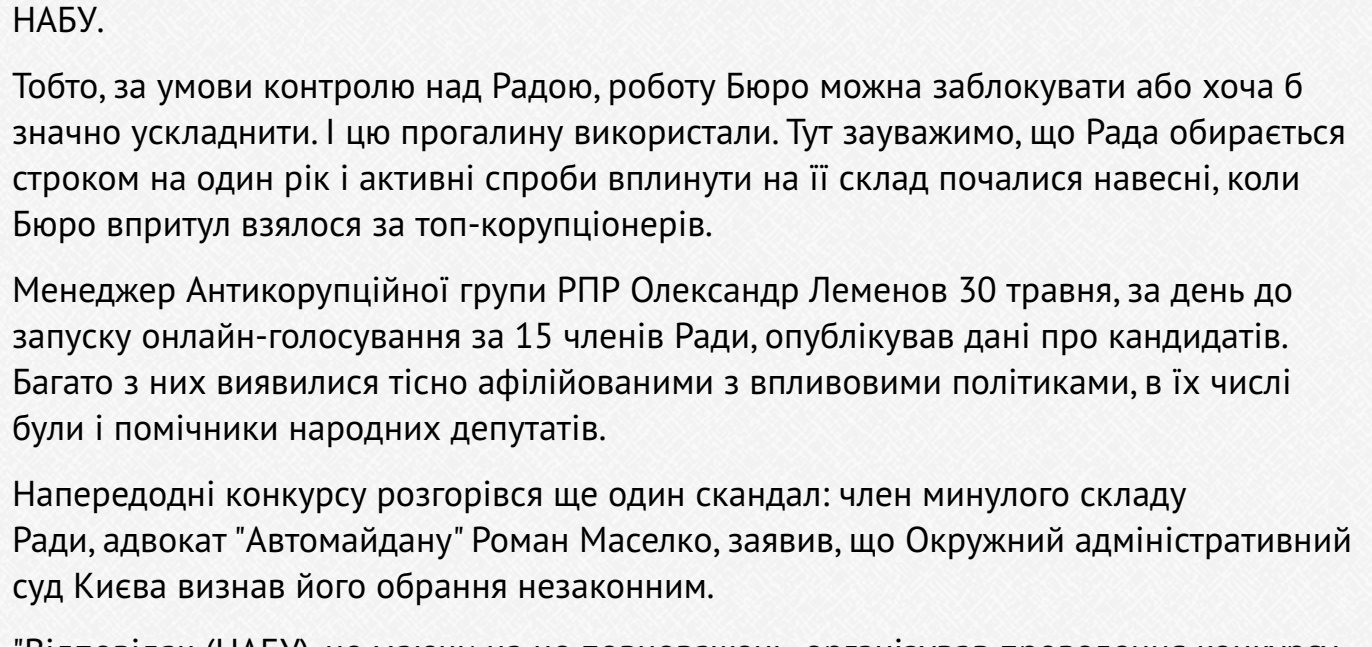
Тільки говорили про це не через опального сірого кардинала, а тому, що стеження піймали за головою партії Арсенієм Яценюком.

Як розповіли виданню кілька депутатів, після Великодня охорона Яценюка зупинила автомобіль, що стежив за екс-прем'єром і в ньому виявилися начебто детективи НАБУ. Історія ця не набула публічного розголосу, але Яценюк після цього мав неперемну розмову з послом США в Україні Марією Іванович.

Прес-секретар Яценюка тоді цю інформацію не підтвердила, як і не спростувала. Артем Ситник факт стеження за Яценюком в розмові з INSIDER заперечив.

З того що відомо наразі INSIDER по суті справи, ідеться не про прослуховування телефону як таке, а про незаконне відстеження локації. Те, що НАБУ цим користується відомо з їх же слів (про це згадувалось в матеріалі "Української правди" з посиланням на джерела в НАБУ щодо затримання Романа Насіренка). Більше того, є ці дані і в офіційних звітах НАБУ до інших силових органів.

У неформальних розмовах це "відстеження" пов'язували з заступником Ситника Тзо Улавою. І як стверджують джерела INSIDER, ця справа стане одним зі способів "принусу до миру". До того ж, кажуть, Улаву стали часто бачити на Банковій. А дехто з високопосадовців прямо говорить про те, що до заступника керівника НАБУ знайшли ключі.

Тзо Улава. Фото Цензора

"Це сталося після того, як ми отримали відповідь Грузії, що він не виїшов з їхнього громадянства в день призначення. Після цього він заявив, що не Мішин (Михейла Сакашвілі), а американський", - розповів виданню один з високопосадовців.

Але отримати лояльність одного з керівників НАБУ – це не єдине, над чим працює влада.

Незаконна рада і детективи поза законом

При створенні НАБУ для гарантії його незалежності в законі "Про Національне антикорупційне бюро" було прописано створення структури, покликані стежити за прозорістю і законністю діяльності НАБУ - Ради громадського контролю.

Її повноваження регулюють окремим указом президента і спеціальним положенням. У цьому документі прописані два ключові пункти: по-перше, Рада делегує двох представників в дисциплінарну комісію НАБУ, по-друге, має право вводити до трьох осіб до складу конкурсних комісій, які відбирають співробітників НАБУ.

Тобто, за умови контролю над Радою, роботу Бюро можна заблокувати або хоча б значно ускладнити. І цю прогалину використали. Тут зауважимо, що Рада обирається строком на один рік і активні спроби вплинути на її склад почалися навесні, коли Бюро вперше взялося за топ-корупціонерів.

Менеджер Антикорупційної групи РПР Олександр Леменов 30 травня, за день до запуску онлайн-голосування за 15 членів Ради, опублікував дані про кандидатів. Багато з них виявилися тісно афілійованими з впливовими політиками, в їх числі були і помічники народних депутатів.

Напередодні конкурсу розгорівся ще один скандал: член минулого складу Ради, адвокат "Автомайдану" Роман Маселко, заявив, що Окружний адміністративний суд Києва визнав його обрання незаконним.

"Відповідан (НАБУ), не маючи на це повноважень, організував проведення конкурсу, самостійно заклав і використовував програму "Система рейтингового Інтернет-голосування" для проведення рейтингового Інтернет-голосування", - сказав в повідомленні суду, де також зазначається, що рішення НАБУ про оголошення результатів конкурсу скасовано.

Цікаво також, що позивачем у цій справі виступив бізнес-партнер іншого кандидата до Ради громадського контролю - адвоката Олександра Шевчука. Він відомий як захисник бориславських в гучних провадженнях НАБУ: "газовій справі Оніщенка", нардепа Борислава Розенблата, він також чергував під палатою Романа Насіренка в Феофанії, коли його приїхали затримувати детективи НАБУ.

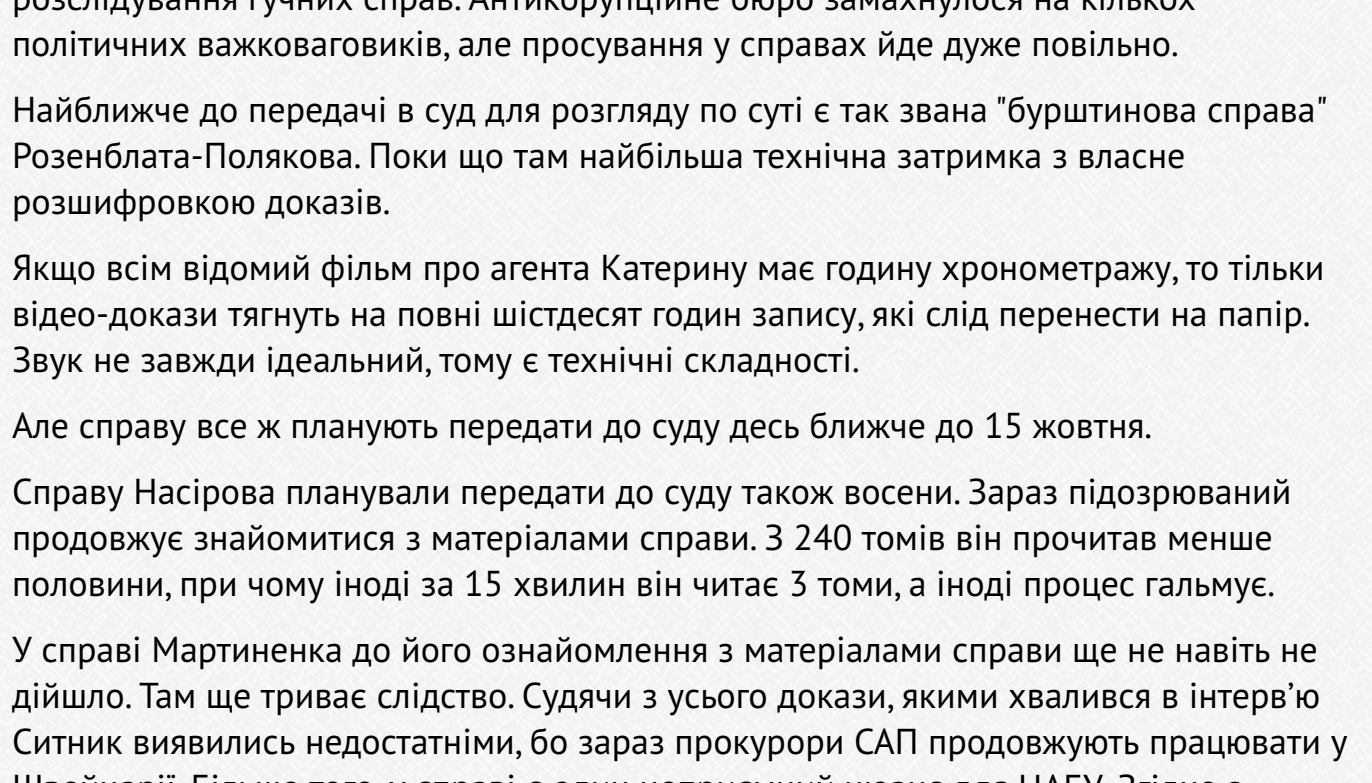
Незважаючи на таке рішення суду, 31 травня онлайн-голосування успішно пройшло знову. Свої голоси за 56 кандидатів в члени Ради громадського контролю віддали понад 17 тисяч виборців. Серед 15 обраних Шевчука і його колег не виявилось, а от Маселко знову потрапив до Ради і на першому засіданні був обраний її головою.

Втім, в парламенті намагалися вибрати "свого" аудитора НАБУ, але в жодній зі сторін голосів під потрібну кандидатуру не вистачило. В цей час з іншого фронту потроху велася кампанія проти нинішнього складу Ради з досить вагомими аргументами.

Так, наприклад, одна з учасниць конкурсу Тетяна Висоцька опублікувала логи, в яких відзначені підозрілі піки частоти голосування за пакет з 15 кандидатів. Саме за них раніше агітував голосувати "Центр протидії корупції".

Олексій Шевчук 10 липня заявив, що голосування було сфальсифіковане, бо в ньому брали участь невідомі люди, в тому числі з окупованих територій.

"Згідно з протоколом, який був опублікований, є факти того, що голосування проходить з російських електронних скриньок" Mail.Ru і Яндекс і є підстави вважати, і це офіційно відомо з матеріалів протоколу, голосування проходило після 9.00, тобто в той час, коли було заборонено голосування, тобто, повинні бути закриті канали голосування", - уточнив адвокат, зазначивши, що ці факти будуть передані в суд.

Громадська рада НАБУ

Однак в НАБУ відзначили, що незалежний спостерігач в особі ГО "Електронна демократія" - не виявив штучного завищення кількості голосів. Захист процесу голосування від зовнішнього втручання забезпечувала Державна служба спеціального зв'язу та захисту інформації України.

Судовий розгляд щодо правомірності призначення Маселка і ради в 2016 році тим часом тривав. 22 серпня Київський апеляційний суд під головуванням судді Бабенко відхилив скаргу НАБУ на те саме рішення Окружного адміністративного суду Києва, яким голосування було визнано незаконним.

Як пояснив глава Ради при НАБУ, суд визнав вибори незаконними, тому що законом в цьому випадку не передбачено рейтингове інтернет-голосування, хоча за його словами, воно прямо прописано президентським указом. Також підставою для такого рішення стало те, що під час онлайн-голосування не встановлюється громадянство того, хто голосує і місце його проживання.

Дісталось від суду і директору НАБУ Артему Ситнику. Суд вказав, що перед голосуванням він створив робочу групу для організації голосування, чим вийшов за межі своїх повноважень. У своїх висновках судді прийшов до того, що в законності немає такого терміну як "рейтингове інтернет-голосування", тому інтерпретацію умов голосування з боку Бюро він порухував порушенням 19 статті Конституції.

НАБУ поки не сильно ефішує два рішення судів, але насправді вони можуть бути для органу катастрофічними.

"Насправді наслідки рішення страшні - тепер поза законом всі Інтернет-голосування, а отже і все НАБУ, яке було обрано членами Ради. Вже є позов про визнання нелегітимними обраних детективів", - пояснив Маселко INSIDER.

Адвокат розповідає, що бюро подало касаційну скаргу, і здається, що розглядати її буде вже новий Верховний суд. Ось тільки, судячи з динаміки прийняття судової реформи в парламенті, він може бути так і не затверджений. Якщо не прийняті зміни до кодексу в установленний законом час, то конкурс до Верховного суду теж буде поза законом.

А що з гучними справами?

Крім вже перерахованих кейсів в НАБУ можуть виникнути проблеми і через розслідування гучних справ. Антикорупційне бюро замахнулося на кількох політичних важкогововіків, але просування у справах іде дуже повільно.

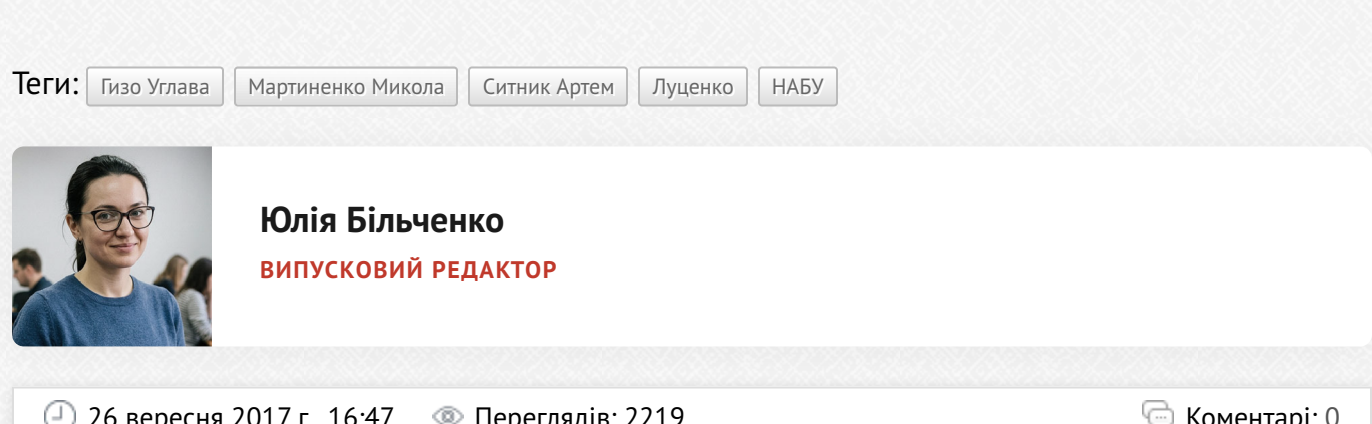
Найближче до передачі в суд для розгляду по суті є так звана "бурштинова справа" Розенблата-Полякова. Поки що там найбільша технічна затримка з власне розшифровкою доказів.

Якщо всім відомий фільм про агента Катерину має годину хронометражу, то тільки відео-докази тягнуть на повні шістьдесят годин запису, які слід перенести на папір. Звук не завжди ідеальний, тому є технічні складнощі.

Але справу все ж планують передати до суду десь ближче до 15 жовтня.

Справу Насіренка планували передати до суду також восени. Зараз підозрюваний продовжує знайомитися з матеріалами справи. З 240 томів він прочитав менше половини, при чому інноді за 15 хвилин він читає 3 томи, а іноді процес гальмує.

У справі Мартиненка до його ознайомлення з матеріалами справи ще не навіть не дійшло. Там ще триває слідство. Судячи з усього докази, якими хвалився в інтерв'ю Ситник виявилися недостатніми, бо зараз прокурори САП продовжують працювати у Швейцарії. Більше того, у справі є один неприємний нюанс для НАБУ. Згідно з українськими законами воно є суб'єктом міжнародної співпраці, але за міжнародними договорами – ні. Тому адвокати Мартиненка можуть прискатися, що докази були передані неналежним чином.

Тим часом адвокати "сірого кардинала" НФ перейшли на тролінг НАБУ і минулого місяця звернулися до НАБУ та САП щодо закриття кримінального провадження по так званій справі "Енергоатом", де він фігурує.

При цьому адвокати надавали відповіді клопотання та результати незалежної експертизи, в якій зазначається, що розмір економічної вигоди НАЕК "Енергоатом" за результатами виконання контрактів з чеською компанією "Шкода" склав понад 21 млн гривень.

НАБУ і САП скаргу відхилили.

Справа легендарної "амбарної книги" в Україні майже не розвинулась. Єдиний підозрюваний в ній голова ЦБК Михайло Охендовський, але провадження в його справі поки призупинене, бо слідчі не можуть знайти належні докази його вини, в тому числі придання будинку. А процес провадження дають.

Через проблеми зі строками процесуальних дій НАБУ минулого тижня створило собі проблеми на рівному місці, коли детектива бюро звинуватили в нападі на адвоката. Ідеться про конфлікт детектива НАБУ Павла Срішова, що займається справою "Стіни Яценюка" та адвоката Аліни Самарець.

Минулого тижня адвоката покликали бути державним захисником, але підозрюваний дав своїх двох адвокатів, і відмовився від її послуг. Насправді адвокати просто не з'явилися і блокували таким чином вручення підозри, тому і треба був державний захисник. Але нічого не відся - відмова була оформлена письмово. Коли Самарець показала цей документ Срішову той розірвав відмову, а потім вивіз адвокатське посвідчення і наступив на нього ногою. Самарець змушена була силою вивабити своє посвідчення, а адвоката і детектива розтагували працівники СІЗО.

Самарець написала скаргу на детектива за 4 статтями. Але поки розслідування епізоду явно гальмує.

Хоча, вочевидь, цей епізод буде використаний проти НАБУ.

theinsider.ua

comments powered by Disqus

Головна Новини Конфлікти Позиція Думка Події Віна Відео Блоги

Про нас Статті Звіня Архів Контакти

Рейтинг Новини світу

Політика Конфлікти Кримінал

Позиція Різне

Політика Економіка

Відео Блоги

Facebook Twitter YouTube

RSS-підписка Email-розсилка Мобільна версія

2015-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності прямого гіперпосилання на джерело. ЗГІ права не мають. Зображення, фотографії та відеозаписи належать їх авторам.

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Теги новин

COVID-19 агресія Росії Атака

Війна

Война ВСУ вторгнення Дональд Трамп Донбас дтп Зеленський ЗСУ Київ Київ коронавірус Корупція

Напад Росії на Українунападение

Росії на Українуокупанти

Росія (св) США Україна

Україна ЧП Зникнення коронавіруса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

☐ Так, повністю зможу

☐ Частково зможу, але не ввіразу

☐ Ні, не зможу

☐ Це залежить від дій інших сторін

☐ Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування

Показати всі опитування на сайті